

Motion till riksdagen
2011/12:Ju276

av Penilla Gunther (KD)

Solidarisk betalning av skadestånd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheterna till förändringar av regler för betalning av skadestånd där en mellanhand behövs mellan dömda och brottsoffer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheterna till förändringar av reglerna om solidariskt betalningsansvar så att begreppet får en verklig innebörd och inte endast en av flera gärningsmän ska behöva betala ersättning till brottsoffret.¹

¹ Yrkande 2 hänvisat till CU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Som brottsoffer kan man få skadestånd av den eller de som har begått brottet. Sådant skadestånd kan röra ersättning för förstörda kläder, en utslagen tand, kostnader för sjukvård, sveda och värk eller kränkning. Frågan om skadestånd kan prövas i samband med rättegång. Även om domstolen dömt ut det, sker inte betalningen automatiskt.

Kontakt måste tas mellan parterna – alltså den eller de som dömts för brottet och den som tilldömts skadestånd – vilket knappast görs frivilligt. Vem vill egentligen lämna ut ett kontonummer för insättning av pengar till någon som gjort en illa? Eller vem vill ha kontakt med den som man måste betala ut en stor summa pengar till, om man dessutom anser sig felaktigt dömd? Naturligtvis borde detta regleras av domstolen genom ett enkelt blankettförfarande, där den som tilldömts skadestånd får fylla i erforderliga uppgifter och att uppmaning till betalning sker till den skadeståndsskyldige att betala in till ett särskilt konto, där pengarna sedan betalas vidare till brottsoffret.

Domstolen skickar domen till Kronofogdemyndigheten när överklagandetiden för domen har gått ut. Brottsoffret får sedan en skriftlig förfrågan där Kronofogdemyndigheten undrar om man vill ha hjälp med att driva in skadeståndet. Myndigheten skickar förfrågan till alla som har fått en dom på skadestånd.

Det innebär att tiden för att ordna fram dessa medel är väldigt kort. Är dessutom gärningsmännen under 18 år är föräldrarna betalningsskyldiga – och vem vill ha en betalningsanmärkning hos kronofogden, eller drabbas av indrivning? Men tyvärr är inte bara problemet att medel ofta saknas.

I många brottmål med unga förövare tilldöms de att betala solidariskt skadestånd. Tanken är god – brottsoffret ska få sin ersättning så snabbt som möjligt, oavsett vem av dem som betalar. Ofta kan det dock betyda att en av dem blir tvungen att betala hela skulden, eftersom det avgörande är vem som just då kan betala. Om man skulle tvingas att betala större andel än de övriga kan man i sin tur kräva dem på mellanskillnaden, men det är samma sak där – inte så sällan vill man inte ha någon kontakt med dessa forna kamrater som man blivit sviken av, inte minst ekonomiskt.

Detta skapar en dålig bild av rättsväsendet för en ung person, som försöker göra rätt för sig och betala av sin skuld till både samhället och en eller flera personer som man tillfogat skada på något sätt. Bilden blir att det inte lönar sig att betala sin del, för då får man också betala de andras! Detta måste förändras, så att solidariskt betalningsansvar verkligen blir vad ordet innebär, dvs. att alla inblandade får betala sin rättmätiga del av skadeståndet.

Stockholm den 28 september 2011

Penilla Gunther (KD)